

Eliya — Lwesibili

Senyatriu A Propesi

Jeff Pippenger

2023-09-27

M’chigawo cham’mbuyomu tinafotokoza Eliya monga chizindikiro. Mogwirizana ndi malamulo a William Miller, “zizindikiro” zingakhale ndi matanthauzo oposa limodzi. Choncho, Eliya monga chizindikiro angayimirenso gawo limodzi la chizindikiro cha mbali ziwiri cha Eliya ndi Mose. Chizindikiro cha mbali ziwiri cha Eliya ndi Mose chikuyenda m’buku lonse la Chivumbulutso, ndipo kukhala wosatsimikiza pa chimene chizindikiro cha mbali ziwiricho chikuyimira ndi kukhala wosatsimikiza pa uthenga wa m’buku la Chivumbulutso umene ukuvumbulutsidwa pang’ono probeshoni isanatsikedwe. Pa chifukwa chimenechi, tsopano tikambirana mwachindunji makhalidwe ena a uneneri amene amadziwika ndi chizindikiro cha Eliya.

Tine zvapupu zvikuru zvitatu zvinosimbisa hunhu uhwo hwechiporofita. Zvapupu izvozvo muporofita Erija, Johane Mubhabhatidzi, na William Miller, avo kufemerwa kunovaradiza sezviratidzo zvinotsinhana.

“*මනුෂ්‍යයන් දහස් ගණනක් විලියම් මිලර් විසින් ඒරකාශ කරන ලද සන්ධිය වැළදගැනීමට මහෙසෙවනු ලැබූහ; එලියාගේ ආත්මය හා බලයන් දවේයන්වහන්සේගේ සේවකයන්ගේද ඒ පණිවුඩය ඒරකාශ කිරීම සඳහා උත්පාපනය කරනු ලැබූහ. යෝසූස්වහන්සේගේ අග්රගාමියා වූ යතොහන් මෙන්, මමෙ ගැඹුරු පණිවුඩය ඒරකාශ කළ අය, පොරොච ගසේ මුලට නැඹීමටත්, පසුතැවිල්ලට සුදුසු එල ගනෙ එන ලෙස මිනිසුන්ට ආයාචනා කිරීමටත් බලකරේ සිටියහ. ඔවුන්ගේ සාක්ෂිය සභාවන් අවදි කිරීමටත් බලවත් ලෙස බලපෑම් කිරීමටත්, ඒවායේ සැබෑ ස්වභාවය ඒරකාශ කිරීමටත් අදහස් කරන ලද්දකි. එමෙන්ම, පැමිණෙන උදහසින් පලා යන ලෙස වූ ගැඹුරු අනතුරු ඇඟවීම ඒරකාශ කරන ලද්දා මෙන්ම, සභාවන්ට එක්ව සිටි බොහෝදෙනෙක් සුවදායක පණිවුඩය පිළිගත්හ; ඔවුහු තම පසුබැසීමේ දැක, පසුතැවිල්ලේ කටුක කඳුළුවලින්ද, ආත්මයේ ගැඹුරු වේදනාවන්ද, දවේයන්වහන්සේ ඉදිරියේ තමන්ම නමවා ගත්හ. දවේයන්වහන්සේගේ ආත්මය ඔවුන් මත රැඳී සිටිය කල්හී, ‘දවේයන්වහන්සේට භයවන්න, උත්වහන්සේට ගෞරවය දන්න; මක්නිසාද උත්වහන්සේගේ විනිශ්චයේ පැය පැමිණ තිබේ’ යන හඬ ඒරකාශ කිරීමට ඔවුහුද උපකාර කළහ.’* Early Writings, 233.

Elijah, John the Baptist, na Miller ba nyinaa nyaa honhom potee bi a ekyereɛ wɔn kwan na emaa wɔn adwuma no nyaa ne su. Wɔn adansedi no yee ade “a wɔahyehye ama esɔre no ahonim na eka asafo ahorow no yiye, na eɖa” saa asafo ahorow no “suban ankasa” adi. Sé eye Ahab bere mu, Yohane Osuboni bere mu, anaa William Miller bere mu no, asafo ahorow a na wɔrekasa akyere wɔn no nyinaa wɔ Laodikea ani furafura bi a emu dɔ na eye sum ara ma enti na ese se asem no ye tee senea wode “agyan tow dua no nhini so” no. Na eka adom bere no awiei ho amanneɛbo ho, a Yohane Osuboni de no boɔ kɔkɔ wɔ “abufuw” a “ereba” no ho. Miller nkrasem a ekae se, “Monsuro Onyankopɔn na momma no anuonyam; efise n’atammu dɔnhwerew no adu,” no nso yee

kokobo faa abufuw a ereba no ho.

“Izwi raJohani rakasimudzwa separumbeta. Basa rake raiva rokuti, ‘Ratidza vanhu vangu kudarika kwavo, neimba yaJakobho zvivi zvavo’ (Isaya 58:1). Akanga asina kuwana dzidzo ipi neipi yavanhu. Mwari nezvisikwa ndizvo zvakanga zvave vadzidzisi vake. Asi pakanga padiwa mumwe wokugadzira nzira pamberi paKristu aiva nousingi hwakakwana kuti inzwi rake rinzwike savaporofita vekare, achidana rudzi rwakatsauka kuti rupfidze.” Selected Messages, bhuku 2, 148.

Eliya aliamuru kizazi chake kuchagua siku hiyo kama wangemtumikia Mungu au Baali, na kizazi hicho hakikujibu neno lolote, jambo ambalo ni sawa na kumchagua Baali.

“Hazvina kutombovapo pava nekudiwa kukuru kwazvo kweyambiro dzakatendeka nokutsiurwa, pamwe nokubata vanhu pedyo, kwakatwasuka, kupfuura panguva chaiyo ino. Satani aburuka nesimba guru, achiziva kuti nguva yake ipfupi. Ari kufashamira nyika nengano dzinofadza, uye vanhu vaMwari vanoda kuti vataurirwe zvinhu zvinonyaradza nzeve. Chivi nousarurami hazvichinyanyosemwi. Ndakaratidzwa kuti vanhu vaMwari vanofanira kuita kushanda kwakasimba zvikuru, kwakatsiga uye kwakatsunga, kuti vadzosere shure rima riri kupinda. Basa rakadzama roMweya waMwari ndiro rinodiwa zvino kupfuura kare kose. Kuremerwa kwepfungwa kunofanira kuzununguswa kubviswe. Tinofanira kumuka kubva muhope dzekusava nehanya dzichazova kuparadzwa kwedu kana tisingadzidzivi. Satani ane simba guru rinotonga pfungwa dzevanhu. Vaparidzi navanhuwo zvavo vari mungozi yokuzowanikwa vari kurutivi rwemasimba erima. Panguva ino hapana chinhu chakadai sechinzvimbo chisina kwachakarerekerwa. Tose tiri pachena kudivi rechokwadi kana kuti tiri pachena pamwe nechakaipa. Kristu akati: ‘Uyo asingavi neni anondipikisa; uye uyo asingaunganidzi neni anoparadzira.’” Testimonies, volume 3, 327.

Yohana aliita “taifa lililoharibika” la historia yake “uzao wa nyoka.” Hatimaye, Wamilleri walilitambua taifa lililoharibika la historia yao kuwa ni binti za Babeli. Awe Eliya, Yohana, au Miller, hakuna hata mmoja kati ya hao watatu aliyekuwa mwanatheolojia. Wote waliitwa kutoka katika maisha ya kawaida ya watu.

“සත්‍යය යෝජ්‍යස් තුළ ඇති ආකාරයෙන්ම, උන්වහන්සේ මතු වලාකුළින් වැසී සිටී කල උන්වහන්සේ විසින් ඒරකාශ කරන ලද්දේ, අපගේ මේ දවසේ ද නියත සත්‍යය සහ සත්‍යයම වන අතර, අතීතයේ මනස් අලුත් කලාක් මෙන්ම එය පිළිගන්නාගේ මනසද ඒ තරම්ම නිසැකව අලුත් කරනු ඇත. කැරිස්තුස් වහන්සේ ඒරකාශ කළසේක, ‘ඔවුන් මෝසෙස් සහ අනාගතවක්තෘවරුන්ට සවන් නොදෙනී නම්, මෙවුන්ගෙන් එක් කෙනෙකු නැඟී ආවත් ඔවුන් විය්වාස කරවනු නොලබන්නෝය.’ (Luke 16:31).”

“සනෙඟක් වශයෙන්, යුද්ධාන්මයාණන්ගේ සර්වෝත්කෘෂ්ට මඟපෙන්වීම යටතේ, සුභාරංචිය එහි පවිත්රත්වය තුළ ඒරවාරය වීම පිණිස, අපි ස්වාමීන්වහන්සේගේ මාර්ගය සුදානම් කළ යුතු වලො. ජීවමාන ජලධාරාව තම ගමන්මඟ තුළ තව තවත් ගැඹුරු වී පුළුල් විය යුතුය. සම්පවුද්දරස්ථවුද සියලු ක්ෂේත්රවල, පුරුෂයන් හලනේද, මනස ඒරධාන වශයෙන් ආකාරමණය කරගනෙ සිටින සාමාන්‍ය වාණිජ වෘත්තීන්ගෙන්ද කැඳවනු ලබනු ඇත; ඔවුන් අන්දැකීමේ ලත්

පුරුෂයන් සමඟ සම්බන්ධව අධ්යාපනය ලබනු ඇත—එනම්, සත්වය අවබෝධ කරගත් පුරුෂයන් සමඟය. දවේයන්වහන්සේගේ අති විශ්මයජනක කාර්යාකාරකම් මඟින්, අපහසුතාවයන්ගේ කඳු ඉවත් කර මුහුදට හළෙනු ලබනු ඇත. යේසුස්වහන්සේ තුළ තිබෙන ලසෙ සත්වයන්ගේ බලය අත්දැක ඇති අය ලසෙ අපි කටයුතු කරමු.”

“Pane nguva ino, pachava nezviitiko zvakatevedzana zvicharatidza kuti Mwari ndiye Ishe anotonga mamiriro ezvinhu. Chokwadi chichaparidzirwa nomutauro wakajeka, usingagoni kukanganisika. Avo vanoparidza chokwadi vachashingaira kuratidza chokwadi ichocho noupenyu hwakarongwa zvakana nokufamba kwoumwari. Uye sezvavanoita izvi, vachava nesimba mukutsigira chokwadi, nokuchipa kushandiswa kwacho kwechokwadi uko Mwari akachipa.”

“අපේක්ෂාව දැනගනෙත් එය උගන්වා තිබූ මනුෂීයයන්ගේ මානව බුද්ධියට හැරී, මෝනින මනස්වලට නමන්ගේ කල්පිත කතාමය ආහාර බඳො දනෙ කල, එක් කලකෙ සුඛාරංචී සේවයේ කමකරුවන්ව සිටී නමුත් ආපනශාලා, ආහාර ගබඩා, සහ වනෙන් වාණිජ කටයුතු කළමනාකරණයට ඇදගනෙ ගොස් ඇති අය පළමට පැමිණ, තම බයිබලය උනන්දුවෙන් අධ්යයනය කර, දවේයන්වහන්සේගේ වචනය අතහේ තබාගනෙ, ස්වර්ගීය දූතයන් සමඟ සහයෝගයෙන් බයිබල් සත්වය, එනම් ආත්මික ආහාරය, බඳො දීමට මයෙ අතිගය සුදුසු කාලය ය. මේ කාර්යය දැන් දේවීය නියෝගයෙන් පත් කළ කමකරුවන් සඳහා මහත් ශබ්දයෙන් ආරාධනා කරයි. එවිට සර්වශක්තිමත් බලය දුෂ්කරතා නමැති කඳු වනෙ, ‘ඔබ ඉවත් වී සමුදුරට හළො දැමීන’ යයි කියනු ඇත.” Paulson Collection, 73, 74.

Eliya, Johane na Miller vaiva uye nokudaro vanomirira varume vanodanwa kubva mu“mabasa” “anowanwanika,” nokuti “varume” vaimbodzidzisa chokwadi pakupedzisira “vanotsauka vachienda kukunzwisisa kwevanhu, uye vanogovera kundangariro dzakanyengedzwa ndiro yavo yengano.” Varumewo zvavo vanodanwa vachapa “kushandiswa kwechokwadi” kwechiporofita cheBhaibheri sezvo “Mwari akachipa.” Kaviri, mundima iyi, Hanzvadzi White akaratidza “makomo” se“makomo ezvinetso.” Basa revarume ava raisanganisira kuderedza “gomo rimwe nerimwe.” Basa rinoitwa nevarumewo zvavo vakadanwa kubva paharava remamiriro ekuzvinipisa rinomirira basa rokuzivisa nzira yakarurama yeBhaibheri mukududzirwa, richipesana nendiro dzengano dzevanhu dzinogoverwa nenyanzvi dzezvouwMwari dzenguva iyoyo.

“Basa raJohane Mubhabhatidzi, pamwe chete nebasa ravaya avo mumazuva okupedzisira vanobuda nomweya nesimba raEriya kuti vamutse vanhu kubva mukusakendenga kwavo, zvakafanana munzira zhinji. Basa rake mufananidzo webasa rinofanira kuitwa munguva ino. Kristu achauya kechipiri kuzotonga nyika mukururama. Nhume dzaMwari dzinotakura shoko rokupedzisira reyambiro rinofanira kupiwa kunyika, dzinofanira kugadzirira nzira yokuuya kwechipiri kwaKristu, sezvakaita Johane pakugadzirira nzira yokuuya kwake kokutanga. Mubasa iri rokugadzirira, ‘mupata mumwe nomumwe uchasimudzwa, uye gomo rimwe nerimwe nechikomo zvichaderedzwa; zvakakombama zvicharuramiswa, nenzvimbo dzakakombama dzichaitwa bani’ nokuti nhoroo ichadzokororwa, uye zvakare ‘kubwinya kwaJehovha kucharatidzwa, uye nyama yose ichazviona pamwe chete; nokuti muromo waJehovha wataura izvozvo.’ Southern Watchman, March 21, 1905.”

Hunhu hwevagadziridzi vatatu hwakazivikanwa naIsaya ndehwekuti mipata yose ichakwiridzirwa, gomo rimwe nerimwe richaderedzwa, zvakakombama zvicharuramiswa, uye nzvimbo dzine makakatanwa dzichaitwa dzakatsetseka. Nzira yaShe inogadzirirwa nokukwidziridza mipata, nokuderedza makomo, nokururamisa zvakakombama, uye nokutsetseka nzvimbo dzine makakatanwa, ndiyo nzira dzekare.

Ijwi renzwi romunhu anodanidzira murenje richiti, Gadzirirai Ishe nzira, ruramisai murenje mugwagwa mukuru waMwari wedu. Mupata mumwe nomumwe uchasimudzirwa, uye gomo rimwe nerimwe nechikomo zvichaderedzwa; zvakakombama zvicharuramiswa, nenzvimbo dzakaamarara dzichaitwa bani; uye kubwinya kwaIshe kucharatidzwa, uye vanhu vose vachakuona pamwe chete; nokuti muromo waIshe wakazvita. Isaya 40:3–5.

Xana Vayuda lava a vulavula hi ku kanakana va vutisa Yohane Mubabatisi loko a ri Eliya la taka, u hlamurile a ku a hi yena, kambe endzhaku a titivisa tanihi loyi a vulavuriwaka hi yena eka ndzimana ya Esaya.

Uye ichi ndicho chipupuriro chaJohani, vaJudha pavakatuma vaprista navaRevhi kubva kuJerusarema kundomubvunza vachiti, Ndiwe ani? Akabvuma, akaramba kusaramba; asi akapupura achiti, Handisi Kristu. Vakamubvunza vachiti, Ko zvino? Ndiwe Eria here? Akati, Handisi. Ndiwe muporofita uya here? Akapindura akati, Kwete. Zvino vakati kwaari, Ndiwe ani? kuti tipe mhinduro kuna avo vakatituma. Unoti kudii pamusoro pako? Akati, Ndini inzwi reanodanidzira murenje richiti, Ruramisa nzira yaShe, sezvakataurwa nomuporofita Isaya. Johani 1:19–23.

Ukulungiselelwa “kwendlela yeNkosi” kuchaza indlela izingelosi ezahola ngayo uMiller ukuba ayiqonde futhi ayisebenzise ukuze kulungiswe ukuqonda kweBhayibheli “kwendlela” abantu ababefanele ukuhamba kuyo. Yonke “intaba” kwakufanele yehliswe, ngokuba izintaba zesiprofetho seBhayibheli zimelela amaqiniso okuthi ekuqaleni kubonakale sengathi anzima kakhulu ukuwaqonda. Ukuqonda intaba ekhazimulayo engcwele kaDanilyeli isahluko seshumi nanye ivesi lamashumi amane nanhlanu, inkosi yasenyakatho ezama ukuyinqoba, kuqondwa kuqala ngokukhomba intaba engokoqobo ekhazimulayo engcwele eJerusalema, echaza ngokwesiprofetho intaba ekhazimulayo engcwele engokomoya. Ukuchaza intaba ekhonjwa njenge-Armagedoni, okusho intaba yaseMegido, umuntu kufanele aye eMegido elingokoqobo. Ubunzima besiprofetho obumeleka njengobunzima buyasuswa lapho kusetshenziswa isimiso sokuthi ukuqala kwento kufanekisa ukuphela kwento.

Mbinu inayowakilishwa na Isaya, na kutajwa na Yohana, na kuwekwa wazi na Miller, huiinua kila bonde. Iwe ni “bonde la maono” katika Isaya ishirini na mbili, “bonde la mifupa iliyokufa” katika Ezekieli, au “bonde la Yehoshafati” katika kitabu cha Yoeli, mbinu ambayo imejengwa juu ya uelewa sahihi wa tabia ya Kristo kama anavyowakilishwa kama Palmoni, Mhesabu wa Ajabu, katika historia ya Wamilleri, au kama Alfa na Omega, mwanaisimu wa ajabu, katika historia yetu, ndiyo huiinua kweli za kinabii zinazowakilishwa katika “mabonde” ya Neno la Mungu.

Zvinhu zvakakombama zvinofanira kururamiswa, nenzvimbo dzakaamarara dzinoitwa dzakatsetseka, zvinomirira basa rokugadzirisa tsika netsika dzechivanhu dzinoshandiswa nouprista

hweRaodhikia kutsigira ndiro dzavo dzine chepfu dzengano. Basa raEria rinotsanangurwa pachena serinomirira nzira yakarurama yeBhaibheri ichipikisana nengano dzavanodzidzisi vezvouMwari navaprista. Basa iroro rinoitwa na“vanhuwo zvavo,” kwete navaprista navadzidzisi vezvouMwari vakadzidza. Mukati mezviratidzo zvouporofita zvezvapupu zvitatu izvi munezve chokwadi chiri nyore chokuti Eria anofanira kuuya achava murume.

Cherechedzo icho chingaratidzika sechisina kukosha, asi sezvo vadzidzi vezvouMwari veAdventism vachitsvaka kutsigira ngano dzavo, vakatora ndima kubva kuna Hanzvadzi White apo vanotaura munguva inouya pamusoro pomunhu aizouya mumweya nesimba raEria, vakawedzera ngano yavo pachavo yokutsanangura, uye vanosimbirira kuti Hanzvadzi White vakanga vachitaura pamusoro pavo pachavo.

“Unabii lazima utimizwe. Bwana asema: ‘Tazama, nitawapeleke Eliya nabii kabla haijaja siku ile kuu na ya kuogofya ya Bwana.’ Mtu fulani atakuja katika roho na nguvu za Eliya, [Tazama kiambatisho.] na atakapoonekana, watu wanaweza kusema: ‘Wewe una bidii mno, huzitafsiri Maandiko kwa njia iliyo sahihi. Acha nikuambie jinsi ya kufundisha ujumbe wako.’”

“Kune vakawanda vasingagoni kusiyanisa pakati pebasa raMwari neromunhu. Ndichataura chokwadi sokuchipiwa kwandinoitwa naMwari, uye ndinotaura zvino, kuti kana muchiramba muchitsvaka mhosva, muine mweya wokupesana, hamungazombosviki pakuziva chokwadi. Jesu akati kuvadzidzi Vake, ‘Ndichine zvinhu zvizhinji zvokukuudzai, asi hamugoni kuzvitakura zvino.’ Vakanga vasati vari mumamiriro okukoshesa zvinhu zvitvene nezvisingaperi; asi Jesu akavimbisa kutuma Munyaradzi, aizovadzidzisa zvinhu zvose, uye aizovayeuchidza zvinhu zvose zvaakanga avaudza.”

“Brethren, hatifaniri kuisa kuvimba kwedu mumunhu. ‘Regerai munhu, ane mweya wake uri mumhino dzake; nokuti anofanira kuverengerwei?’ Munofanira kusungirira mweya yenyu isingazvibatsiri kuna Jesu. Hazvina kufanira kwatiri kunwa patsime romupata kana pane tsime riri mugomo. Ngatisiyei hova dziri pasi; ngatiyuei kuzvitubu zviru kumusoro. Kana pane chinhu chechokwadi chamusinganzwisisi, chamusingawirirani nacho, chiongororei, enzanisai Rugwaro neRugwaro, nyudzai mugodhi wechokwadi pasi zvakadzika mumugodhi weShoko raMwari. Munofanira kuzviisa imi pachenyu pamwe chete nemaonero enyu paartari yaMwari, bvisai pfungwa dzenyu dzamakambotora kare, uye regai Mweya wokudenga akutungamirirei muchokwadi chose.” Testimonies to Ministers, 475, 476.

“Kwa roho na nguvu ya Eliya kuna mtu anayepaswa kuja: Maneno haya yametumiwa kimakosa na baadhi ya watu kumhusu mtu fulani ambaye ilidhaniwa kwamba angejitokeza na ujumbe wa kinabii baada ya maisha na kazi ya Bi. White. Aya tatu zinazounda makala hii yenye kichwa ‘Acha Mbingu Ingoze’ ni sehemu ndogo tu ya hotuba iliyotolewa na Ellen White huko Battle Creek, Michigan, asubuhi ya Januari 29, 1890. Kwa kuwa jambo hili lilichapishwa katika Review and Herald la Februari 18, 1890, lilibeba kichwa cha ‘Jinsi ya Kushughulikia Hoja ya Mafundisho Inayobishaniwa.’ Dondoo nyingine zilizochukuliwa kutoka katika makala hii na kutumiwa kwa kiasi kikubwa kujaza kurasa fulani za juzuu hii, zinaweza kupatikana katika kurasa 23, 104, 111, 119, 158, 278, na 386. Makala hiyo

imechapishwa tena kwa ukamilifu wake katika Selected Messages 1:406–416, huku sehemu inayounda dondoo lenye kichwa ‘Acha Mbingu Iongoze’ ikionekana katika kurasa 412 na 413. Makala hiyo inaposomwa kwa ukamilifu wake, inakuwa dhahiri kwamba Ellen White, katika kauli hii aliyoitoa zaidi kidogo ya mwaka mmoja baada ya Mkutano wa Minneapolis kwa kikundi huko Battle Creek, alikuwa akizungumza juu ya huduma yake mwenyewe. Wengine walikuwa wameanza kuikosoa kazi yake. Tambua kwamba katika aya inayotangulia ile inayoonekana katika juzuu hii kwenye ukurasa 475, Ellen White anasema:”

“Tinofanira kusvika pachinzvimbo apo kusiyana kwose kuchanyunguduka. Kana ndichifunga kuti ndine chiedo, ndichaita basa rangu mukuchiburitsa. Ngatitii ndakabvunza vamwe pamusoro peshoko iro Ishe vaida kuti ndipe vanhu, musuwo unagone kuvharwa kuitira kuti chiedo chisazosvika kune avo Mwari vaakanga vatuma kwavari. Jesu paakapinda muJerusarema akatasva, `chaunga chose chevadzidzi chakatanga kufara nokurumbidza Mwari nenzwi guru nokuda kwamabasa ose esimba avakanga vaona; vachiti, Ngaarumbidzwe Mambo unouya muzita raShe: rugare kudenga, nokubwinya kumusoro-soro. Uye vamwe vevaFarisi kubva pakati pechaunga vakati kwaAri, Tenzi, rayirai vadzidzi venyu. Akavapindura akati kwavari, Ndinokuudza kuti, kana ava vakanyarara, mabwe aizodanidzira pakarepo’ (Ruka 19:37–40).

“VaYuda vakaedza kumisa kuparidzwa kweshoko rakanga ratoratidzwa mushoko raMwari.”

“Teu anjeunna deui ngarujuk kana pangalaman dirina sorangan:

“Ulosi uyenera kukwaniritsidwa. Ambuye akuti, “Taonani, ndidzakutumizirani Eliya mneneri kusanafike tsiku lalikulu ndi loopsa la Ambuye” (Malaki 4:5). Wina ayenera kubwera mu mzimu ndi mphamvu za Eliya, ndipo akadzawonekera, anthu anganene kuti, “Ndiwe wowumiriza kwambiri, sukumasulira Malemba m’njira yoyenera.”—Selected Messages, voliyumu 1, 412.

“Loko a be a bua ka maitemogelo a gagwe ka sebele go supwiwa gape ka temana e e latelang, moo a bolelang jaana:”

“Ndzi ta byela ntiyiso hilaha Xikwembu xi ndzi nyikaka wona hakona....” Xiengetelo xa Testimonies to Ministers.

Chokwadi chakuti Ellen White anayenera kuyankha ku nthano za akatswiri a zaumulungu ndi atsogoleri a m’nthawi yake sichipereka umboni uliwonse wakuti ankadzidziwitsa yekha monga “munthu” amene adzabwera m’tsogolo mwa mzimu ndi mphamvu ya Eliya. Uli kuti umboni uliwonse wa adani ambiri a Ellen White mkati mwa Adventism amene ankatsutsa njira ya kugwiritsa ntchito Baibulo imene iye ankagwiritsa ntchito? Kodi iye anauzidwapo liti kuti, “simamasulira Malemba m’njira yoyenera”? Iye akudziwitsa momveka bwino kuti padzakhala gulu la anthu pa mapeto a dziko lapansi limene lidzapatsidwa mphamvu ndi mzimu ndi mphamvu ya Eliya, ndipo palibe njira yovomerezeka yonenera kuti iye ankaganiza kuti kayendedweko ka kulira kwakukulu kwa mngelo wachitatu kanali kuchitika pa nthawi imene iye ananenera za kuonekera kwa m’tsogolo kwa mphamvu ya Eliya. Akatswiri a zaumulungu a Adventist a ku Laodikaya angafune kuti gulu lawo likhulupirire kuti Sister White “ankatanthauza” “zomwe

anakumana nazo iyeyo” monga kukwaniritsidwa kwa mneneri Eliya amene adzatumizidwa chisanafike tsiku lalikulu ndi loopsa la Ambuye.

“Tarirai, ndichakutumirai Eria muporofita, zuva guru rinotyisa raJehovha risati rasvika.”
Maraki 4:5.

Humwe hunhu hweuporofita hwaEria sechiratidzo ndehwekuti anoratidza nzira yeBhaibheri inopikisa ngano dzhupirisita hunogovera ngano dzetsika nemagariro. Basa rake rokugadzirira nzira (“iyi ndiyo nzira, fambai mairi”) rinoitwa nenzira yeBhaibheri inopikisa dzidziso dzhupirisita hwakashatiswa. Uye maererano nezvapupu zvitatu zvaEria, Johane Mubhabhatidzi naMiller; zvichiperekedzwa neuchapupu hwaSista White pamusoro pokuonekwa kwaEria kwaiva kuchiri kumberi panguva iyoyo, iye achava murume, kwete mukadzi. Kana nzira yaPalmoni neAlpha neOmega yanyatsonzwisiswa nenzira kwayo, inozivikanwa kwete chete sechikamu chemitemo yeBhaibheri yokududzira Magwaro, asi sechinyorwa chechimiro chaKristu, chinova ndiko kubwinya Kwake.

Na utukufu wa Bwana utafunuliwa, na wote wenye mwili watauona pamoja; maana kinywa cha Bwana kimenena hayo. Isaya 40:5.

Unhu chaihwo hwaKristu hunomirirwa nenzira inofanira kushandiswa pakunzwisisa Shoko rake, nokuti iye ndiye Shoko.

“Murayiro wa Xikwembu endhawini yo kwetsima etilweni i wona xikombiso lexikulu xa masungulo, lexi milawu leyi tsariweke ehenhla ka maribye ya swiphepherhele naswona yi tsariweke hi Muxe eka Pentateuch a yi ri nkandziyiso lowu kongomeke lowu nga hoxekiki wa xona. Lava fikeke eku twisiseni ka mhaka leyi ya nkoka, hi ndlela yoleyo va rhangeriwile ku vona ku kwetsima ni vumunhu lebyi nga cinciwiki bya murayiro wa Xikwembu. Va vone, hi ndlela leyi a va nga si tshama va yi vona emahlweni, matimba ya marito ya Muponisi lama nge: ‘Ku kondza tilo ni misava swi hundza, ku nga ka ku nga hundzi nchumu ni wun’we wo tanihi nhlanga kumbe xihlukanyana xin’we xa murayiro.’ Mateo 5:18. Murayiro wa Xikwembu, tanihi leswi wu nga mpfuno wa ku paluxa ku rhandza ka Yena, ku nga nkandziyiso wa vumunhu bya Yena, wu fanele ku tshama hilaha ku nga heriki, ‘tanihi mbhoni yo tshembeka etilweni.’ A ku na nawu ni wun’we lowu herisiweke; a ku na nhlanga kumbe xihlukanyana lexi cinciwike. Mutsari wa Tipisalema u ri: ‘Hi masiku hinkwawo, Yehovha, rito ra wena ri tiyisiwe etilweni.’ ‘Milawu ya yena hinkwayo yi tshembekile. Yi tiyile hilaha ku nga heriki ni hilaha ku nga heriki.’ Pisalema 119:89; 111:7, 8.” The Great Controversy, 434.

Njengoba iMiyalo Eyishumi iyisibonakaliso esingenakuguqulwa sesimilo sikaKristu, kanjalo nemithetho yokuhunyushwa kweziprofetho iyisibonakaliso sesimilo saKhe.

Tinofanira kuzviziva pachedu kuti chiKristu chii, chokwadi chii, kutenda kwatakatabira chii, uye kuti mitemo yeBhaibheri ndeipi—mitemo yatakapiwa nesimba repamusoro-soro. Kune vazhinji vanotenda vasina chikonzero chavangatsamira pachiri pakutenda kwavo, vasina humbowo hwakakwana pamusoro pechokwadi chechinhu chacho. Kana pfungwa ikaiswa pamberi pavo inoenderana nemaonero avakange vatotangira nawo, vanobva vangoigamuchira. Havafungi kubva pachikonzero vachisvika pamhedzisiro; kutenda kwavo hakuna hwaro

hwechokwadi, uye panguva yokuedzwa vachazoono kuti vakanga vavaka pamusoro pejecha.

“ယခုအခါ မိမိ၌ရှိသော သမုမာကျမ်းစာဆိုင်ရာ မပည့်စုံသေးသော အသိပညာကိုသာ လိုလောက်ပီပြင်ထင်ကာ၊ ထိုအရာက မိမိ၏ ကယ်တင်ခြင်းအတွက် စုံလင်လောက်ပီပြင် ကျနေပုံ၍ အနားယူနေသည့် အသက်ပျက်စသော လှည့်ဖြားမှုတစ်ရပ်အပေါ် အနားယူနေခြင်းဖြစ်သည်။ မှားယွင်းမှုကို ခွဲခြားသိမြင်နိုင်ရန်နှင့် အမှန်တရားအဖြစ် ထိုးသွင်းတင်ပြထားခဲ့သည့် ရိုးရာဓလေ့များနှင့် အယူသီးမှုအလုံးစုံကို ပြန်တင်ငြင်းပယ်နိုင်ရန် သမုမာကျမ်းစာအထောက်အထားများဖြင့် အပည့်အစုံ မပြင်ဆင်ထားရသေးသူများ အများအပြားရှိကြသည်။ စာတန်သည် ခရစ်တော်၏ ဧဝံဂေလိတရား၏ ရိုးရှင်းသန့်ရှင်းမှုကို ဖောက်ပြန်စေရန်အလို့ငှာ ဘုရားသခင်၏ ကိုးကွယ်ခြင်းထဲသို့ မိမိ၏ အယူအဆများကို ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ ယခုအတွက် အမှန်တရားကို ယုံကြည်သည်ဟု ကြွလာသူ အများအပြားသည် တစ်ကမ္ဘာလုံး သန့်ရှင်းသူတို့ထံ အပ်နှင်းခဲ့သော ယုံကြည်ခြင်း—သင်တို့အထံရှိသော ခရစ်တော်၊ ဘုန်းအသရဏေ၊ မျှော်လင့်ခြင်း—သည် အဘယ်အရာဖြစ်သည်ကို မသိကြ။ သူတို့သည် ရှေးဟောင်း နယ်မှတ်များကို ကာကွယ်နေကြသည်ဟု ထင်သော်လည်း နှေးတုန်နှေးချမ်း၍ စိတ်မဝင်စားကြပြေ။ ချစ်ခြင်းနှင့် ယုံကြည်ခြင်း၏ အစစ်အမှန် တန်ခိုးကို မိမိတို့၏ အတွေးအကြံဖြင့် ရောနှောယက်ကန်းကာ ပိုင်ဆိုင်ရခြင်းသည် မည်သို့ဖြစ်သည်ကို သူတို့မသိကြ။ သူတို့သည် သမုမာကျမ်းစာကို အနီးကပ် လေ့လာသူများ မဟုတ်ဘဲ ပျင်းရိ၍ ဂရုမစိုက်ကြသူများဖြစ်ကြသည်။ သမုမာကျမ်းစာပိုဒ်များအပေါ် အမြင်ကွဲလွဲမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မလေ့လာခဲ့ဘဲ မိမိတို့ ယုံကြည်သောအရာ၌လည်း မတည်ငြိမ်ဆုံးဖြတ်ရသေးသူတို့သည် အမှန်တရားမှ လွဲချော်ကျဆင်းသွားကြသည်။ လူအပေါင်းတို့အပေါ် ဘုရားသခင်၏ အမှန်တရားကို အလွန်ဂရုတစိုက် ရှာဖွေစေရမည့် လိုအပ်ချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြင်းပဏ္ဍာ ထင်ရှားစေရမည်။ ထိုကြောင့် သူတို့သည် အမှန်တရားဟူသမျှကို မိမိတို့ အမှန်တကယ် သိကြောင်း သိနိုင်ကြမည်။ အချို့သည် အသိပညာ များစွာရှိသည်ဟု ဆိုကာ မိမိတို့၏ အခြေအနေကို ကျေနပ်ကြည်လည်း၊ ထိုသူတို့သည် အလုပ်တော်အတွက် ပိုမိုသော စိတ်အားထက်သန်မှုမရှိ၊ ဘုရားသခင်နှင့် ခရစ်တော် သတော်မူခဲ့သော ဝိညာဉ်များအတွက် ပိုမိုသော ပူပဋိလောင်းမှုကြောင့် ချစ်ခြင်းမရှိကြပြီ ဘုရားသခင်ကို တစ်ခါမျှ မသိခဲ့သူများကဲ့သို့ပင် ဖြစ်နေကြသည်။ သူတို့သည် မိမိတို့၏ ဝိညာဉ်များအတွက် အနှစ်သာရနှင့် အဆီအနှစ်ကို ကိုယ်ပိုင်အဖြစ် ခံယူရယူရန် သမုမာကျမ်းစာကို မဖတ်ကြ။ ထိုကျမ်းသည် မိမိတို့အား ပြောနေသော ဘုရားသခင်၏ အသံတော်ဖြစ်သည်ဟုလည်း သူတို့ မခံစားကြ။ သို့သော် ကယ်တင်ခြင်း၏ လမ်းကို ကျွန်ုပ်တို့ နားလည်လိုလျှင်၊ တရားမျှတခြင်း၏ နမင်း၏ ရောင်ခြည်တန်းများကို မငြိလိုလျှင်၊ သမုမာကျမ်းစာ၏ ကတိတော်များနှင့် ပရောဖက်ပျောက်များသည် ကယ်တင်ခြင်းအစီအစဉ်တော်အပေါ် ဘုန်းအသရဏေ၏ ပြတ်သားသော ရောင်ခြည်များကို ဖြေလှန်ပေးသောကြောင့်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရည်ရွယ်ချက်တစ်ရပ်ဖြင့် သမုမာကျမ်းစာကို လေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် မြတ်သော အမှန်တရားများကိုမူ ရှင်းလင်းစွာ နားမလည်ကြသေးပေ။” The 1888 Materials, 403.

Kuva muKristu zvechokwadi kunoreva kuva saKristu. Chitsauko ichi chinoratidza kuti isu “tinofanira kuzviziva pachedu kuti chiKristu chii.” Chinoti isu “tinofanira kuziva” “kuti chokwadi chii.” Isu “tinofanira kuziva” “kuti kutenda kwatakambira ndokwei.” Tinofanira kuziva “kuti mitemo yeBhaibheri ndeipi—mitemo yatakapihwa nesimba guru kupfuura ose.” Kuva saKristu kunoda kuziva kuti mitemo yeBhaibheri yatakapihwa nesimba guru kupfuura ose ndeipi. Pasina mitemo iyoyo hatigoni kuva saKristu, nokuti mitemo yakapiwa nesimba guru kupfuura ose chinyorwa chakanyorwa chehunhu Hwake.

Chimwe chiratidzo chaEria ibasa rokugadzirira nzira yomutumwa wesungano. Eria anomirira basa rinopedziswa mukati menhorondo apo vaimbova vanhu vakasarudzwa vari kupfuurwa, uye

panguva imwe cheteyo vanhu vatsva vakasarudzwa vari kusarudzwa. Nhorooondo iyoyo inomirira nzira yokunatswa inobudisa vanhu vanomiririrwa sechibayiro chakachena, zvichipesana nevaimbova vanhu vakasarudzwa vasina kuchena.

Tarirai, ndichatuma nhume yangu, uye ichagadzira nzira pamberi pangu; uye Ishe, wamunotsvaka, achangoerekana auya kutemberi yake, iye nhume yesungano, wamunofarira; tarirai, achauya, ndizvo zvinotaura Jehovha wehondo. Asi ndiani angatsungirira zuva rokuuya kwake? uye ndiani angamira paanoratidzwa? nokuti wakaita somoto womunyungudutsi, uye sesipo yavamuki; Uye achagara somunyungudutsi nomunatsi wesirivha; uye achantsa vanakomana vaRevhi, nokuvanatsa segoridhe nesirivha, kuti vape kuna Jehovha chipiriso mukururama. Ipapo chipiriso chaJudha neJerusarema chichafadza Jehovha, sapamazuva akare, uye sapamakore ekutanga. Maraki 3:1–4.

Johane Mubhabhatidzi akagadzirira nzira kuti Kristu auye pakarepo azonatsa temberi Yake. Kunatswa kwetemberi pakutanga nepamagumo poushumiri hwaKristu kwakanga kuri kuzadziswa kwechitsauko chechitatu chaMaraki. Johane ndiye akanga ari mutumwa akagadzirira nzira yomutumwa wesungano kuti achenese vanakomana vaRevhi.

“Pakuchenesa tembere, Jesu akanga achizivisa basa Rake seMesia, uye achipinda mukuita kwebasa Rake. Tembete iyoyo, yakavakwa kuti ive nzvimbo yokugara yoKuvapo kwaMwari, yakanga yakarongerwa kuva chidzidzo chinoonekwa kuna Israeri nokunyika yose. Kubva kumazera asingaperi chakanga chiri chinangwa chaMwari kuti chisikwa chose, kubva kuserafi anopenya uye mutsvene kusvikira kumunhu, chive tembere yokugara mukati yoMusiki. Nemhaka yechivi, vanhu vakarega kuva tembere yaMwari. Yakasvibiswa nokusvibiswa kwezvakaipa uye yakasvibiswa netsvina yakaipa, mwoyo womunhu wakanga usisacharatidzi kubwinya koUyo woKudenga. Asi nokuitwa munhu koMwanakomana waMwari, chinangwa choDenga chinozadzikiswa. Mwari anogara muvanhu, uye nenyasha dzinoponesa mwoyo womunhu unovazve tembere Yake. Mwari akaronga kuti tembere yaiva muJerusarema ive chapupu chinoramba chiripo pamusoro pomugumo wakakwirira wakazarukira mweya mumwe nomumwe. Asi vaJudha vakanga vasina kunzwisisa kukosha kwechivako icho chavaitarira nokudada kukuru. Havana kuzvipa ivo pachavo setembere tsvene dzoMweya waMwari. Zvivanze zvetembere yaiva muJerusarema, zvakazara nokupopota kwokutengeserana kusiri kutsvene, zvaimiririra nenzira yakanyatsovimbika tembere yomwoyo, yakasvibiswa nokuvapo kwekuchiva kwenyama nepfungwa dzisiri kutsvene. Mukuchenesa tembere kubva kuvatengi navatengesi venyika, Jesu akazivisa basa Rake rokuchenesa mwoyo kubva pakusvibiswa kwechivi,—kubva kuzvishuvo zvenyika, kuchiva kwoudyire, netsika dzakaipa, zvinoodza mweya. ‘Ishe, wamunotsvaka, achauya pakarepo kutembere Yake, ndiye Mutumwa wesungano, wamunofarira; tarirai, achauya, ndizvo zvinotaura Jehovha wehondo. Asi ndiani angatsungirira zuva rokuuya kwake? Ndianiko angamira kana achinge aonekwa? Nokuti akafanana nomoto womunyungudutsi, uye nesipo yovawachi; achagara somunyungudutsi nomuchenesi wesirivha; achachenesa vanakomana vaRevhi, achavachenesa segoridhe nesirivha.’ Maraki 3:1–3.” The Desire of Ages, 161.

Johane Mubhapatidzi ndiye akanga ari mutumwa akagadzirira nzira yokuti Kristu auye pakarepo azochenesa temberi Yake, uye William Miller akaita basa rimwe chetero rokugadzirira Kristu kuti

auye pakarepo kuNzvimbo Tsvene-tsvene musi wa22 Gumiguru, 1844.

“Ukuza kukaKristu njengomPristi wethu oMkhulu endaweni engcwele kakhulu, ukuze kuhlanjululwe ingcwele, njengoba kuboniswe kuDaniyeli 8:14; ukuza kweNdodana yomuntu kuMdala Wezinsuku, njengoba kuvezwe kuDaniyeli 7:13; kanye nokuza kweNkosi ethempelini laYo, njengoba kwabikezelwa nguMalaki, kuyizincazelo zesenzakalo esisodwa; futhi lokhu futhi kufanekiswa ukuza komkhwenyana emshadweni, njengoba kuchazwe nguKristu emfanekisweni wezintombi eziyishumi, kuMathewu 25.” The Great Controversy, 426.

Joni na Miller walifananisha utakaso uliowakilishwa na Malaki ambao sasa unatimizwa katika historia yetu ya sasa.

“Muprofita anoti, ‘Ndakaona mumwe mutumwa achiburuka kubva kudenga, ane simba guru; uye nyika yakavhenekerwa nokubwinya kwake. Akadanidzira nesimba nenzwi guru, achiti, Bhabhironi guru rawa, rawa, uye rava ugaro hwamadhimoni’ (Zvakazarurwa 18:1, 2). Iri ndiro shoko rimwe chetero rakapiwa nomutumwa wechipiri. Bhabhironi rawa, ‘nokuti rakadirisa ndudzi dzose waini yehasha dzoufeve hwaro’ (Zvakazarurwa 14:8). Waini iyoyo chii?—Dzidziso dzaro dzenhema. Rakapa nyika sabata yenhema panzvimbo yeSabata yomurayiro wechina, uye rakadzokorora nhema idzo Satani akatanga kuudza Evha muEdheni—kusafa kwomweya kunobva pachisikigo. Zvikanganiso zvizhinji zvemhando imwe chete rakazviparadzira kwose kwose, ‘richidzidzisa semidzidziso mirayiro yavanhu’ (Mateo 15:9).

“Jesús nisqa llapan runakunapa ñawpaqman llank’ayta qallarispa, Templota ch’uyanchasqa, mana yupaychasqa millay qhellichasqa kashaqmantá. Hinallataq, Paypa llank’ayninpa qhipa ruwaykuna ukhupiqá, Temploqa iskay kutitáq ch’uyanchasqa karqan. Chay hinaqa, pacha tukukuyipi kay pachata waqaychanapaq qhepaman willakuy ruwaypi, iglesiakunaman iskay sut’i qayaykuna ruwasqa kanku. Iskay ñiqin angelpa willakuyninpa kaymi: ‘Babilonia urmasqa, urmasqa, hatun llaqtamanta, llapa nacionkunata machachirqan wayna warmi huchanpa phiñakuyninpa vinonta upyachispa’ (Apocalipsis 14:8). Hinaspa kimsa ñiqin angelpa willakuyninpa sinchi qapariyininpi, hanaq pachamanta huk kunkam uyarisqa nin: ‘Lloqsimuyechis paymanta, aylluy runakuna, ama huchankunapi rakinakuychispaq, ama ñak’ariyinkunatapas chaskiychispaq. Huchankunaqa hanaq pachakama chayanña, Diospas mana allin rurayinkunata yuyarisqanña’ (Apocalipsis 18:4, 5).” Selected Messages, libro 2, 118.

దేవుని సేవకలమందలి క్రోనీతు చేసిన దేవలయ శుద్ధీకరణలు రెండును, మిల్లరైట్ చరిత్రరల్ జరిగిన దేవలయ శుద్ధీకరణలు రెండును, మలాకీ మాడవ అధ్యాయానికి సరవేరపూలుగ నుండినవి; అలాగే అవి 2001 సెప్టెంబరు 11న ఆరంభమైన మరీన్సీ రెండు దేవలయ శుద్ధీకరణలను సూచీనతూ ముందుకు చూపచున్నవి—ఆ దీనమున న్యూయార్క్ నగరంలోని మహా భవనములు దేవుని న్పరశతో పడగొట్టబడినవ్వుడు, వరకటన గొరంధము పదదీనివిదవ అధ్యాయములీని బలమైన దూత తన మహామతో భూమిని వరకశింపజేయుటకు దీగివచ్ఛెను. ఇతర విషయములతో వటు, ఇదీ వరభుమ యొక్క గొప్పదీయు భయంకరమైన దీనమునకు ముందు వచ్ఛు ఎలీయ వరవకత ఎలెన్

వైట్ అయి యుండనని వదించు ఆడవంటిజములీని లయోదీకయ తత్వవేత్తలు సమర్పించిన కల్వితకథల వత్తరను అసత్యమని నిరూపించుచున్నది. వరకటన గౌరంధము పదదీనిమీదవ అధ్యయములీని దూత దీగివచ్చునవ్వుడు సంభవించే దోవలయ శుద్ధీకరణ, ఎలెన్ వైట్ సమాధి చేయబడిన ఎనభై ఆరు సంవత్సరముల తరువత ఆరంభమయినను.

Johane Mubhabhatidzi nevadzidzi vake, Miller nevaMillerite, pamwe chete neFuture for America, vanomirira vatumwa vanogadzirira nzira kuti Mutumwa wesungano agozouya pakarepo kutembere yake, uye aichenese kubva mukusvibiswa kwayo kwekuzvidza zvinhu zvitsvene.

Eliya, tanihi xifanekiselo, u yimela munhu. U yimela munhu loyi a vitaniweke a humu eka maendlelo ya ntolovelo ya vutomi, naswona a hi mutivi wa vukhongeri bya vuprista. Vutirheli bya yena byi kombisa ndlela leyinene ya Bibe, ku nga milawu leyi nyikeriweke hi Vuhosi lebyi tlakukeke ngopfu. Vutirheli bya yena byi le ku lwisaneni ni ndlela ya vuprista bya sweswi bya Lawodikiya ya switori swa mavunwa, mikhuva ni mindhavuko. U lunghiselela ndlela ya endlelo ro basisa leri tlakusaka vanhu lavantshwa lava hlawuriweke ku suka eka masalela ya vanhu lava hlawuriweke lava hundzisiweke. Endlelo ro basisa ri vekiwe endzeni ka mongo wa ku humelela hi xitshuketa.

Eliya anomirirawo obuweereza n'omulimu Katonda gw'atekawo mu ngeri ey'enjawulo era gw'ategeza ng'obuweereza bwa Katonda bwokka.

Tizasonyeza izi m'mbiri ya aMillerite m'nkhani yotsatira.

Zvino zvakaitika panguva yokupirwa kwechibayiro chamadekwana, kuti Eria muporofita akaswederu, akati, Haiwa Jehovha, Mwari waAbrahama, Isaka, nowaIsraeri, ngazvizikanwe nhasi kuti imi muri Mwari muIsraeri, uye kuti ini ndiri muranda wenyu, uye kuti ndakaita zvinhu izvi zvole neshoko renyu. 1 Madzimambo 18:36.